

Анотація

Розкрито сутність поняття комунікативна культура як необхідної складової професіоналізму майбутнього фахівця. Висвітлено теоретичні *основи* формування комунікативної культури фахівців нафтогазової сфери.

Ключові слова: комунікативна культура, фахівець нафтогазової сфери, комунікативні вміння.

Abstract

The concept of communication culture as the essential component in professionalism of a future specialist is defined. The theoretical basis of forming the communication culture of oil and gas specialist is investigated.

Keywords: communication culture, oil and gas specialist, communication skills.

УДК 342.41

С. В. Волковецька
(м. Івано-Франківськ)

РОЛЬ ПРАВОВОЇ ОСВІТИ В ПІДГОТОВЦІ СПЕЦІАЛІСТІВ НАФТОГАЗОВОГО ПРОФІЛЮ

Професійна та правова підготовка фахівців у суспільстві покликана вирішити завдання, що спрямовані на формування творчої особистості, відповідального фахівця високої кваліфікації з активною громадянською позицією патріота України. Тому цей процес вимагає інноваційного спрямування та комплексного підходу. Водночас суттєвих позитивних змін в правовій культурі найближчим часом складно очікувати, зважаючи на правовий нігілізм, який ми отримали, як спадок від тоталітарних систем минулого.

Актуальність проблеми обумовлюється визначальним місцем освіти в сучасному світі з жорсткою конкуренцією, яка поставила нові вимоги до рівня освіти, професійної підготовки і компетентності фахівців. Сьогодні на вищі навчальні заклади покладається завдання формування сучасної національної еліти, здатної забезпечити самовідтворення нації та розвиток інноваційного потенціалу.

У всьому світі освіта й наукові здобутки забезпечують формування інтелектуального потенціалу нації, зростання економіки, посилення обороноздатності та конкурентоспроможності держави.

Зовнішня і внутрішня політика України однозначно скерована на інтеграцію в європейське співтовариство та його науково-освітній простір.

Аналізуючи розвиток нашого суспільства в період кардинальних змін у державному будівництві, зокрема, в умовах структурної перебудови й вдосконалення організації і змісту вищої освіти в Україні, ми бачимо, що система вищої освіти вимагає активних пошуків нових форм і методів професійної підготовки кадрів, запровадження досвіду європейських країн.

Становлення демократичної правової держави, безумовне дотримання та ефективне забезпечення визнаних міжнародною спільнотою стандартів прав людини, домінування права в усіх сферах суспільного життя потребує відповідної

правосвідомості та правової культури, як суспільства в цілому, так і кожного працівника-спеціаліста зокрема.

Правова освіта — це структурна складова освіти в Україні, процес набуття правових знань, навичок та вмінь, формування поваги до права, закону, прав та свобод людини, відповідних правових орієнтацій та оцінок, правових поведінкових установок та мотивів правомірної поведінки тощо. Це повною мірою стосується підготовки кадрів нафтогазового комплексу з врахуванням його специфіки. На нашу думку особливе значення тут матимуть юридичні аспекти природокористування, використання надр, процеси переробки нафти і газу та пов'язані з ними екологічні проблеми. В цьому плані важливими є такі юридичні дисципліни, як підприємницьке право, екологічне право, земельне право, трудове право.

Окрім загальної правової підготовки, обізнаності з правами та обов'язками громадян в демократичному суспільстві, правовою системою українського суспільства в цілому, правова освіта студентської молоді повинна включати в комплекс заходів виховного характеру. Навчання має спрямовуватися на набуття студентами обсягу правових знань та навичок, вміння застосувати їх на практиці при реалізації своїх прав і свобод, а також виконання покладених на них, як спеціалістів в конкретній сфері обов'язків.

В складних умовах переходу України до демократії особливо гострою стає проблема виховання громадян на засадах толерантності по відношенню до інших соціумів. Освіта стає надзвичайно важливим і дійовим важелем впливу на формування інтелекту молодої людини, яка стане не тільки кваліфікованим спеціалістом, але й вільною людиною, яка володіє почуттям особистої гідності, та відповідальності. Якраз гідність і відповідальність не дозволить спеціалісту приймати чи погоджуватися з рішеннями, які йдуть в розріз з його особистими переконаннями, наприклад наносячи шкоду суспільству через негативні економічні чи екологічні наслідки.

Освіта повинна спрямовувати розвиток особи студента в бік сприйняття ним демократичних цінностей та направляти його зусилля на участь у формуванні інститутів громадянського суспільства, формування позиції негативного ставлення до не правових способів вирішення проблем. Коли ми говоримо про формування особистості, то мусимо добитися того, щоб для майбутнього спеціаліста правовий підхід до вирішення будь-якого питання чи то виробничого чи особистого характеру був внутрішнім переконанням, імперативом його поведінки. Відповідно навчальний процес повинен забезпечуватися викладачами з аналогічними підходами, небайдужими до стану освіти молоді.

При цьому варто відійти від формального викладання юридичних дисциплін до навчання, яке забезпечує ґрунтовне засвоєння правових знань на практиці. Це, зокрема, можливо за умови активної позиції студента, його особистої зацікавленості та користування ним сучасним технологічним інформаційним арсеналом.

В попередніх наших публікаціях [1, 2, 3] наголошувалося на необхідності безперервної правової освіти починаючи з дошкільних закладів у формі ігор та відповідних мультфільмів. Така освіта мала б продовжуватися і в школі, починаючи з початкових класів і завершуватися у вищих навчальних закладах з врахуванням їх специфіки (в даному разі нафтогазовий профіль). Тільки в цьому випадку при

відповідному рівні і відношенні викладачів ми можемо розраховувати на випуск спеціалістів – гідних громадян правової держави, яку хочемо мати.

На нашу думку система вищої освіти повинна виховувати патріотів України, освіта повинна давати можливість всебічно розвиватись студентам, як молодим особистостям. В університеті повинні діяти різні програми для студентів, де кожен може знайти своє місце, що дасть можливість студентам розкрити свої можливості, реалізувати набуті знання. Зокрема, для організації навчального процесу необхідно:

- запровадити активні форми навчання з правових дисциплін, основними з яких є тести, ділові ігри, дебати сторін, створення практичних ситуацій із розподілом ролей, проведення науково-практичних обговорень суспільно-політичних проблем;
- розробити комплекти навчальних матеріалів, що надають можливість отримати більш ґрунтовні знання в сфері авторського, корпоративного, інформаційного права;
- запровадити дистанційну форму навчання з правових дисциплін, що надасть змогу студентам заочної форми навчання оволодіти фаховими знаннями за допомогою телекомунікаційних систем;
- запровадити в університеті інноваційні моделі навчання, використовувати майстер-класи у галузі правознавства.

Основними перевагами майстер-класів є поєднання активних форм навчання з використанням сучасних інформаційних технологій, індивідуальної роботи, набуттям та закріпленням практичних знань та навичок.

Правова освіта повинна бути ключовою в системі освіти в Україні зважаючи на соціально-економічну ситуацію, що склалася в період встановлення демократичної правової держави з ринковою економікою.

Список використаної літератури

1. Волковецька С. В. Потреба безперервної правової освіти в Україні // Вища освіта України: теоретичний та науково-методичний часопис / С. В. Волковецька. – 2008. – №4.
2. Волковецька С. В. Правова освіта і демократизація навчального процесу в контексті КМСОНП / С. В. Волковецька // Матеріали наукової конференції ІФНТУНГ. – Івано-Франківськ : Факел, 2009.
3. Волковецька С. В. Правові аспекти реформування освіти в Україні в контексті євроінтеграції / С. В. Волковецька // Всеукраїнська науково-практична конференція «Розвиток соціальних комунікацій та правове регулювання модернізації освіти в контексті євроінтеграції України». – Івано-Франківськ, 2015.– С. 141-146.

Анотація

У статті розглядається питання правової освіти у вищих навчальних закладах нафтогазового профілю. Визначається її ключова роль в системі підготовки кадрів поряд з фаховою підготовкою. Аналізуються особливості правової освіти у вищих такого профілю. Пропонуються комплексний підхід до питань правової підготовки спеціалістів, який включає в себе відповідний рівень викладання юридичних дисциплін, мотивацію студентів та різні форми навчання. Наголошується на необхідності неперервності правової освіти.

Ключові слова: правова освіта, спеціаліст нафтогазового профілю, професійна підготовка.

Abstract

The question of legal education at the higher oil and gas institutions is considered in the article. The key role in the system of personal training together with professional training is defined. The peculiarities of legal education at the higher institutions of such field are analyzed. The complex approach to the question of legal training of specialists which includes the certain level of teaching the legal subjects, motivation of students and different forms of education is given. The necessity of lifelong learning in legal education is underlined.

Keywords: legal education, oil and gas specialist, professional training.

УДК 316.7:378.1

Н. Я. Гуменюк
(м. Івано-Франківськ)

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ НАФТОГАЗОВОГО ПРОФІЛЮ

Глобалізація інформаційних процесів в сучасному суспільстві зумовлюють потребу в переорієнтації системи вищої освіти на формування соціально активної, інтелектуально розвиненої, творчої особистості, визначають пріоритетні напрями підготовки фахівців, серед яких:

- формування інформаційної культури майбутніх фахівців, здатних ефективно вирішувати професійні завдання в сучасному інформаційному просторі;
- грамотно формулювати інформаційні потреби і запити, здатність ефективно здійснювати самостійний пошук інформації за допомогою як традиційних так і нетрадиційних, в першу чергу комп'ютерних пошукових систем;
- вміння раціонально зберігати і оперативно переробляти великі потоки і масиви інформації, регулювання інформаційною поведінкою у світлі вироблених суспільством моральних і правових норм.

Розв'язання проблеми формування інформаційної культури майбутнього фахівця ґрунтується на концептуальних положеннях державної програми Освіта (Україна ХХІ століття), в основі якої є пошук нових підходів до структурування знань як засобу цілісного розуміння та пізнання світу; створення передумов для розвитку здібностей молоді, формування готовності здатності до самоосвіти, широке застосування нових педагогічних, інформаційних технологій. Ці положення націлюють працівників освіти та науковців на пошуки нових шляхів для реалізації освітніх, виховних і розвивальних цілей вищих навчальних закладів. Серед таких аспектів важливим напрямом формування інформаційної культури майбутнього фахівця технічного профілю [2].

Проблема формування інформаційної культури фахівців широко розглядається у працях Н. Джинчарадзе, В. Зінченко, К. Колін, О. Повідайчик та ін.. Проте ці питання досліджуються науковцями переважно на загальнотеоретичному